

Szerkesztőség:

Kényes utca 175.

Kiadóhivatal:

Nagytemető utca 519.

Nagy M. könyvnyomda.

Hova az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.

SZARVAS

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön reggel.

Előfizetési ár: 50

Egész év 5 ft — kr —

Félévre ... 2 ft 50 kr. —

Negyedévre 1 ft 25 kr. —

Egyes szám ára 5 kr. —

Hirdetések felvételnek: Bécsben J. Danneberg I. Wolzeile 19. M. Dukas I. Wolzeile 6—8. Budapesten: Goldberger A. V. Váci-utca 9., Schvarcz Gyula Váci-utca 11., Eckstein Bernát fürdő-utca 4., Haasenstein és Vojler (Jaulus Gyula) Dorottya-utca 1. Blockner J. IV. Sütő-utca; Fischer J. D. IV. Hatvani-utca 1., Ruter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda. Granátos-utca 8. Tenczer Gyula Szerecsen-utca 7., Misrachy E. V. Akadémia-utca 6. alatti hirdetési irodájában és helyben a kiadóhivatalban.

Kivonat az ezredéves országos-kiállítás szabályzataiból.

Ö cs. és apostoli királyi Felsőlegmagasabb védnöksége alatt az 1892. II. és az 1883. III. t. c. értelmében Budapesten országos, általános nemzeti kiállítás tartatik, mely a városligetben fog rendeztetni.

A kiállítás 1896. május hó 1-én nyitattik meg és 1896. október végéig tart.

A kiállítás ideje alatt időszakos kiállítások fognak tartatni, melyek tárgya, szervezése és ideje külön szabályzatok által állapittatik meg.

A kiállítás célja: Magyarország ezredéves fennállása alkalmából hazánk szellemi és közgazdasági állapotát és előhaladását, különös figyelemmel annak történelmi fejlődésére, felüntetni.

Mit lehet kiállítani?

A kiállításon oly tárgyak állíthatók ki, melyek a csoport-beosztásban megnevezett csoportok egyike alá sorolhatók a magyar korona területén termeltettek, illetve készítették, vagy lényeges részeikben itt előállítottak.

E szabály alól kivételnek: a) a külföldön lakó honpolgárok képzőművészeti művei; b) a külföldön tanuló segédek és tanoncok munkái; c) a történelmi főcsoportba tartozó oly tárgyak, melyek az illető kor szükségleteit és szokásait jellemzik.

Hogy mennyiben alkalmazható kivételes eljárás egyéb cikkekre is, a felett a kiállítás országos bizottság esetről-esetre határoz.

A kiállításból kizárt tárgyak.

Az általános program 4. §-ában felsorolt tárgyak kiállíthatása tekintetében a következő megszorítások al-

kalmaztatnak: 1-szor. Robbanó és gyulékony anyagok a kiállításból teljesen ki vannak zárva. Tűzijáték-szerek, gyufák, gyújtók és effélék csak utánzatban állíthatók ki, minden gyulékony anyag mellőzésével. 2-szor. Szekerek és olajok, maró és egyéb anyagok, a melyek a többi kiállítási tárgyakat megrongálhatják vagy szaguk által és más oknál fogva a közönség terhére lehetnek, csak szilárd, e cél-
nak megfelelő kisebb tartályokban állíthatók ki. Ily tárgyak kiállítói a kiállítási igazgatóságnak bizton-
sági szempontból elrendelt intézkedéseit teljesíteni tartoznak. 3-szor. Oly tárgyak melyek minőségüknél, rendeltetésüknél, vagy primitív előállításuknál fogva a kiállítás céljaival össze nem egyeztetethetők, avagy erkölcsi szempontból kifogásolhatók a kiállítás igazgatója által a csoport-biztosok meghallgatása után eltávolíthatók. 4-szer. Azon esetben ha tetje-

TÁRCSA.

Fürdő idény.

A „SZARVAS” eredeti tárczája.

A fürdő kúra—nemzetközi passio.

A magyar még ma is külföldre rándul, pénzt ott költi, hogy télire egy kis egészséget szerezzen; pedig nem ritkán csalatkozva tér meg. Megzavarja fejét a fürdők reklamja, melyekben a vidék csodás szépsége, a női vendégek száma, gyógyhatás, éghajlat olcsóság stb. emlittetik. A gyógyvizek hatásáról az eleve informált orvosok s a szavahihető tanuk, mesébe illő dolgokról beszélnek a közönségnek, hogy a continens népeit ezen és ezen helyek zarándokjává tegyék.

A laikus ember — ha fürdőre van szüksége — kérdéseket intéz ide és oda tanácsot kérve hova menjen? És mindenkor kap még pedig kielégítő választ, hogy

ide vagy oda ránduljon: ez prehistorikus régi gyógyhely, — mondják, — amaz csodahatású hol a betegetől felgyógyulás után eldobott mankók, gyógykötegek stb. halomszámra őriztetnek.

Amott — ismét — ózondus a levegő, hol a puszta léghen megvan mind az, mit máshol a gyógyforrások is alig adhatnak meg. — Ismét a vidék elragadó szépsége, a természetnek pazar áldása emlittetik, hol a gyógyulás mellett a turistaság élvezettel gyakorolható. stb.

Hazánkban mindezt feltalálhatjuk s feleslegessé válnak a reklamok a külföldről hozzánk szállingózva «nincs többé köhögés tüdőbaj, bénaság, köszvény» stb. czimekkel.

Még csak az hiányzik hogy oly mal-
mok épüljenek, hogy ha az öreg belemegy más oldalán fiatalon jön ki, vagy péld. mint Amerikában divik, hogy a spiritus gyárban, ha bekerül a krumpli, rövid időn a legfinomabb szírmiai silvórium anyagában folyand ki, egy totaliter bekáfolt tóttal együtt. A hiszékeny közönséget könnyű botba ugratni.

Hazánkban az erdélyi részekben ott

találjuk Borszék, Tusnád, Előpatak, Torjai bűdös. Kovásznai iszap, (vulkán) stb, fürdőket hol a gyógyforrások és a lég versenyt küzdenek.

Magyarország felső vidékein Pöstyén Tr. Teplicz Stubnya, Bártfa, Szljács, Koritnyicza, Vihnye, Parád, Tátrafüred (Smeksz) Balatonfüred, Szalárd, Püspöki stb. stb mindannyi neves gyógyhely a hol a különféle bajok sanálhatók viz vagy lég használata által. — A turistáknak itt kínálkozik a tátra-fátrai vidék, vág völgye a kis Erdélyben pedig Torda, Toroczkó, Hátszeg Zsitvölgy, Szeben, Fogaras, Brassó, Maros völgye, Szász-Régentől, a forrásig fel, Gyergyó. Görgény, Hargita, Bálványos és számos egyéb vidék, mely a kívánalmakat teljes mértékben kielégítheti.

Nincs tehát szükség arra, hogy az egészséget a külföldről drága pénzen hozassuk. miután azt itthon olcsóbban vásárolhatjuk, nincs szükség ottan keresni fel az erdők halotti csendjét az elbűvölő meg-rázó sziklaképeket, nem a szép természet romboló munkáit a barlangokban — hisz mindezeket itthon láthatjuk, élvezhetjük

hitelt érdemlő módon bebizonyítottatik hogy valamely kiállító az általános program 4 §-ának ellenére oly tárgyakat állított ki, melyek nem a magyar korona területén termeltettek, sem lényeges részeikben itt elő nem állítottak és a melyekre a kivételes eljárás nem alkalmazható a kiállítási igazgató jogában áll, azokat az illető csoportbiztosok meghallgatása után eltávolítani. A kiállítás igazgatójának a 3. és 4. pontokban felsorolt esetekre vonatkozó határozatai a kiállítási országos bizottság elnökéhez felelbezhettek.

Csoportbeosztás.

- I. csoport: Művészet. a) Képzőművészet. b) Előadó művészet.
- II. csoport: Közművelődés; különös tekintettel a sajtó termékeire valamint a tudományos és közművelődési intézetek és egyetemek működésére. Statisztika.
- III. csoport: Oktatásügy.
- IV. csoport: Egészségügy. Gyermeknevelés.
- V. csoport: Kereskedelem; pénz- és hitelügy.
- VI. csoport: Mezőgazdaság; gyümölcsészet; kertészet; borászat; méhészet; állattenyésztés; selyemtenyésztés; állati termékek; állategészségügy.

- VII. csoport: Erdészet, vadászat.
- VIII. csoport: Bányászat és kohászat. Vas- és fémipar.
- IX. csoport: Gépipar. Műszerek és tudományos eszközök.
- X. csoport: Közlekedés, hajózás; tengerészet.
- XI. csoport: Építési ipar.
- XII. csoport: Faipar, bútorigar; dekoratív ipar; teljes lakberendezések.
- XIII. csoport: Agyag- és üvegipar.
- XIV. csoport: Bőrpar textilipar ruházati ipar.
- XV. csoport: Papiripar sokszorosító műiparágak.
- XVI. csoport: Arany-, ezüst- és disz-műárak, apró árak.
- XVII. csoport: Hadügy.
- XVIII. csoport: Vegyészeti ipar.
- XIX. csoport: Élelmi cikkek mint ipartermékek.
- XX. csoport: Néprajzi kiállítás, házi ipar, műkedvelők kiállítása.

Bejelentési határidő.

A bejelentések szabályszerű bejelentési iven 1894. évi december 31-ig az országos kerületi vagy helyi bizottságoknál eszközölnők, Később beérkező jelentések csak különösen figyelmet érdemlő körülmények közt 1895. évi július 1-ig fogadtnak el.

(Folyt. köv)

A tavaszi megyei közgyűlés tárgysorozata május 16-án.

(Folytatás.)

29) A vármegye tiszti nyugdíj választmány határozta özv. Jancsovics Pálné szül. Báró Vasmer Ida részére járó özvegyi segélypénz megállapítása tárgyában.

30) Alispáni jelentés a községeknek mult évi vizsgálata tárgyában.

31) A vármegyei alispán, helyettesének jelentése mely mellett a fásításról szóló vármegye szabályrendelet végrehajtása iránt tett intézkedéseit bemutatja és a fásítólak felügyeletére egy vármegyei avagy megfelelő számú járási felügyelők megválasztását kéri.

32) Alispáni jelentés a várm. ügykezelési szabályrendeletet módosítása tárgyában.

33) A vármegye alispán helyettesének előterjesztése a bérkocsi iparról szóló vármegyei szabályrendelet tárgyában.

34) A várm. alispán helyettesének jelentése, mely mellett a közhasználatu távbeszélő költségeinek fedezése tárgyában hozott községi határozatokat bemutatja.

35) Vámszedési jog engedélyezésének kérése a kétegyházi új kőuton.

36) Vámszedési jog meghosszabbítása kérése a mező-berényi, gyomai és csabaindóházi utakra nézve.

37) A békésmegyei gazd. egyesület által újra átdolgozott cselédtartási szabályrendelet.

38) A vármegyei építkezési bizottság előterjesztése a megyei épületek az idén szükségessé váló javításai tárgyában.

39) Ugyan ennek előterjesztése a várm. árvaszék helyiségeinek kibővítése iránt.

40) Kovács Mátvás és társai csabai lákosoknak felelbezése. B.-Csaba község képviselő testületének a kegyuri jog rendezése tárgyában 35/1894. sz. a. hozott határozata ellen.

szóltanul bámulhatjuk a csodás természetet mindenütt.

És most midőn május 1-én a fürdői idény kezdetét vette, megkísértjük a hazai fürdők némelyikét e lapok t. olvasóinak bemutatni. Válogasson köztük a fürdő közönség.

Stubnya.

Turócmezgye délnyugati részében, kies kilátás gócpontjában fekszik 518 méter (1620) magasságban a tenger színe fölött egy méla fensikon, fenyesek között. Tulajdonosa, Körmöczbánya szab. kir. város. Fekvése festői, van terjedelmes pompás angol kertje, közeli Kárpátokba vivő, változatos kirándulási helyei:

Gyógyforrása, a tiszta hévizek közé tartozik. Hőfoka meghaladja sőt kétszeresen felülmulja a 20 Celsius, azt a hőfokot mely a hévforrás legalsóbb foka. Hévíze tiszta, mert benne a szilárd részek (1000 gramm) alig haladják meg az egy grammot, iz és szagnélküli. Vulkanikus kőzetből ör elő, a mélyből s hatalmas tracht-réteg

között szűrődik a felszínre a fürdőnek mind a hat forrása, még pedig — a mi elég sajtáságos jelenség — egy vonalban egymáshoz 5—8 méternyi távolságban. A források hőfoka, bár nem nagy a különbség, de mégsem egy és ugyanaz.

A stubnyai gyógyviz a forró hévizek közé tartozik a test hőmérsékletét meghaladva. Legalacsonyabb fok 40,5, a legmelegebbé 46,8 Celsius.

A 6 forrás közül 4, tükör fürdőül szolgál. Az egyik a népfürdő, a szegényebb sorsuak szolgálatára a többi tükör a magyar nemzeti színről lett elnevezve: vörös, fehér és zöldtükör. Ez utóbbi legalacsonyabb hőfoku 40,5—41,6 C. közt ingadozik. — A zöldtükörnél fölötte érdekes jelenség az, hogy a viz-bár csekély mértékben, de időről-időre folyton melegebb. 1870 óta hogy Nendvich Károly analizálta, abban a fürdőben a viz hőmérséklete épen 1/2 fok Celsius-al emelkedett. — A vörös és a fehér tükör 42—43, fok ez utóbbi 45—46C. — Legmagasabb a népfürdő hőfoka 46,5 C. czigányfürdőnek is nevezik. Ezt a szegénysorsu

közönség 5—10 krért használhatja, s a lakosságra nézve valódi jótékonyág.

Az 5-ik forrásból, mely hőfokra nézve a fehértükör és a népfürdő között foglal helyet, a kádfürdőköt látják el bő vízzel.

A 6-ik a Stéfánia forrás már a parkban van s tisztán ivó-gyógymódul alkalmazzák. Hőfoka 46,2 C.

A vegykísérleti állomás az ásvány viz mintát analizálván, a 3. tükör vizének, fajsulya hőmérséke és alkotása ugyan egytéhát ugyanazon földalatti medenczéből nyeri tartalmát. A tűz-álló alkatrészek, mint más hévizeknél is előfordul, csekély mennyiségűek. A budai, margitszigeti, harkányi, mehádiai, borsodtapolczai, valamint a külföld legtöbb hévizei az alkatrészek e csekély mennyisége által tűnnek ki. — A tükörfürdőkből kiszáló gáznemek kiválóan csak szénsavból és légenyből állanak s így ezen hévizek a harkányi, budai, margitszigeti hévizeknél alkatrészeket tetemes mennyiségben foglalják magukban.

A vizek gyógyhatása nyilvánul első

— Hogy kell befőzni? Ez a kérdés foglalkoztatja a jó gazdasszonyokat mikor a gyümölcsérés ideje következik be. Mert a jó gazdasszony elcségtáraról a hosszú téli időre jó előre szokott gondoskodni. Erre a kérdésre legjobban felel meg Erzsébet néni: *Hogy kell befőzni?* című befőttek készítéséről szóló könyve, mely május 1-én most már 3-ik bővített kiadásban fog megjelenni. A könyv közel 400 recipét tartalmaz és ára csinos kötésben 1 frt lesz. Megrendelhető Lévai Mór könyvnyomdájában Ungvárt valamint minden hiteles könyvkereskedésben.

Irodalom és művészet.

— **A »Regény Szalon»** lassanként oly szépirodalmi lappá nővi ki magát, mely a mellett, hogy nálunk páratlanul és versenytárs nélkül áll, igazán nagy hiányt pótló vállalat. — A világ irodalomnak igen sok, kiváló terméke, melyekkel a magyarul olvasó közönség talán sohasem ismerkedhetett volna meg, mely szépen gondosan összegyűjtve jelenik meg a »Regény Szalon» hasábjain és a lap szerkesztője, Zempléni P. Gyula, kinek nevét egész könyvtárt kitévő fordításai után igen jól ismerik mindenütt, — a legjobb biztosíték arra nézve hogy dudva nem igen kerül a gyöngy közé. Az első negyedben négy nagy regény nyert befejezést, — most már két új regénynek olvasásába mélyedhetünk azzal az érdeklődéssel, melyet a Regény Szalon mindig megérdemel, — sőt mi több, a jövő füzete már harmadik új regényt is ígér, mely »Áldozat» cím alatt fog megjelenni. — Szerzője George Simmy, a hirtelen feltűnt de egyszerre megkedvelt francia író, kit a sajtó nem győz eléggé magasztalni. — Regény Szalonnak előttünk fekvő, mostani tizedik füzeté Ibsen és Hammerling remekszép két költeményét mutatja be, míg Vojnovic Iván, a legkiválóbb horvát poéta »A Szirén» című noveillájával van képviselve igaz gyönyörűségére mindazoknak kik a lelkes, szívet nemesítő olvasmányoknak kedvelői. — A Regény Szalon előfizetése bár mikor megkezdhető, mert az eddig megjelent füzetek folyton kaphatók. — A derék vállalat feltétlenül megérdemli, hogy gyönyörű kiállítású füzetéi minden művelt hölgy asztalán ott legyenek, annál is inkább, mert hisz egy negyedévi előfizetési díj csak 2 forint. A kiadóhivatal (Budapest VIII. Népszínház-utca 26. sz.) szívesen küld bárhová mutatványszámokat és bizvást elvárhatja, hogy a ki próbára hozatja, barátjává szegődtesse.

A »Vasárnapi Ujság» április 29-ik száma 17 képpel, a következő tartalommal jelent meg: »Báró Jósika Miklós.» (Ifjúkori és 1861 évi arcképpel.) Baráth Ferencz-től. — »A legnagyobb bűn.» Költemény Némethy Gézáttól. — »A félkegyelmű.» Elbeszélés. Írta Könyves Tóth Kálmán. — »A m. úcsarnokból.» (Kriesch Aladár »Hóra és Kleska lázadása» Ujváry Ignác »Mária Jé-

zussal» és Kacziány Ödön »Az üres üveg» című képével.) — Hogy született a »Nyugtaszó». A »Kossuth Hirlapja» szerkesztőségének egyik tagjától. — »A pesti vásárok jubileuma.» Pártényi Józseftől. — »Dahomej-ből. Eredeti tudósítás a dahomeji fényképfölvételekkel.) — Abbazia.» (Képekkel: 1. Abbazia éjszaka felől. 2. Az Amália-villa Abbaziában.) — »Negyven év» (1854. április 24.) (Visszaemlékezés az uralkodó pár menyegzőjére.) — »Jósika Miklós szülőháza és szurdoki lakása.» (Képekkel.) — (Báró Jósika Miklós hamvai itthon.) — »Brown-Séquard.» (Arczképpel.) — Párisi divatlevél. (Divatképekkel.) — »Irodalom és művészet», »Közintézetek és egyletek», Sakkjáték, Képtalányok, stb. rendes rovatok. — A »Vasárnapi Ujság» előfizetési ára negyedévre 2 frt, egyes szám ára 20 kr. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4.)

—
»Az 1848-48-iki magyar Szabadságharcz története» című illusztrált vállalatból a szokott pontossággal most jelent meg a 11-dik füzet, a melyben a horvát pártütés kezdetét, a felbiztatott nemzetségek készülődését mondja el élénk, eleven tollal Gracza György, A füzet egy igen érdekes s eddig kevésbé ismert okmányt is közöl. Az aradi magyar zsidók memorandumát, a melyben arra hívják fel hitsorsosaikat, hogy a szombat megünnepelesét tegyék át vasárnapra. Ez a füzet is teli van szebbnél szebb egykoru képpel. »A füzet képei.» Az első a honvédtáborozás Budapesten. — Zsidó üldözés Pozsonyban (Egykoru rajz.) A szabadságharcz nevezetesebb szereplői, akikre a harc minden körülmények közt számíthat (gunykép a »Charivari»-ból Gáj Lajos, — (Eredelije a bécsi császári udv. levéltárban. — Baró Jellásich József, — A horvát kütdötltség Bécsben (Egykoru rajz). Horvát tabor 1848-ban, (Egykoru rajz.) Sztratimirovics György. A karlóczai szerb. nemzeti gyűlés 1848 máj. 13. (a Szabadságharcz idején Zágrábban készült kép.) Rajasich, karlóczai szerb ersek. — Krucsamin István, szerb felkelő vezér. — Kiss Ernő honvédtábornok. (Egykoru dragoureatyp. kép után.)

Vasuti menetrend.

I. Szarvas-Mezőtúr.

Induló-vonatok

7415. 741i. 7413.

reggel d. e. d. u.

3.45. 9.33. 1.55.

Érkező-vonatok.

7416. 7412. 7414.

reggel délbe este

8.33. 1.21. 5.44.

II. Szarvas-Mezőhegyes.

Induló vonatok.

8112. 8114.

reggel d. u.

4.10 1.4. 3.

Érkező vonatok.

8111. 8113.

d. u. reggel

1.42. 8.59.

Felelős szerkesztő: **Mihálf József.**

Kiadó: **Sápszky János.**

Nyilttér. *)

Med. univ.

Az összes gyógytudományok tudora
 A fővárosi Szt. Rókus-kórház volt másod
 orvosa.

Dr. PETŐ LIPÓT
 fogorvos

**Szolnok, Szapáry- utca 1505. Tere-
 bély-ház.**

Foghuzások (Fájdalom nélkül, kéjgáz-
 Bromaehtyllel)

Fogtömések-plombirozás.

Műfogak készítése.

*) E rovatban közlötteknek sem alakja sem
 taralmáért nem vállal felelőséget A szerk.

Mindenféle köhögést

hurutos bántalmait a légzőcsőnek és gégefőnek, valamint a tüdőnek továbbá a lélegzési nehézségeket, szűkmellűséget, aszthmát, elnyúlkosodást, görcsös és számar köhögést rekedtséget, torokcsiklanóozást, kezdődő mellbetegségeket a leggyorsabban távolítja el, a már évek óta legjobbnak bizonyult orvosi rendeletre készült és orvosilag ajánlott szer a Szent György Thea. Egy csomag: 50 kr. a hozzá tartozó Szent György hurutpor egy dobozza pedig a legpontosabb orvosi használata utasítással együtt szintén 50 kr. A javulás már egy pár mulva észlelhető. Két csomagnál kevesebbet nem küldünk. Postai küldeményeknél 20 kr. csomagolási és fuvarlevél díjjal több küldendő. Minden rendelmeny egyenesen a *Szent György gyógyszerárba* küldendő Bécsbe V/2 Wimmergasse 33. E gyógyszerek ára ostautalványon előre küldendők be.